

A RWANDA ASYLUM PLAN FOGADTATÁSA A BRIT ÉS MAGYAR SAJTÓBAN

VIRÁGH ANNA

Bevezetés

2022. április 14-én a brit és ruandai vezetés aláírta a UK and Rwanda Migration and Economic Development Partnershipet, melynek célja az, hogy a La Manche csatornán keresztül az Egyesült Királyságba érkező illegális bevándorlók egy részét Ruandába helyezték át, hogy a menekültügyi kérelmi eljárás ott folytatódjon. A terv létrejöttének oka a brit vezetés szerint az évek óta jelen lévő, és folyamatosan erősödő migrációs nyomás. Bár a procedúra még kísérleti fázisban jár, a brit és ruandai belpolitikában és médiában szinte az első naptól fogva az „ellentmondásos” jelző társul a tervhez. E sajtóelemzés feldolgozza a tervhez kapcsolódó történéseket, jogi, politikai és gazdasági folyamatokat, a brit és a magyar média különböző jobb- és baloldali online sajtótermékeinek véleményét, a terv megközelítésének módjait és eszközeit, az általuk használt és idézett forrásokat, és egymással összevetve a cikkek komplexitását, pontosságát, szavahihetőségét és elfogultságát. Az eseményeket a 2022 áprilisa és 2023 februárja között íródott cikkek alapján követjük nyomon, ezen cikkek műfaja nagy arányban hír, tudósítás és hírösszefoglaló. A brit hírportálok politikai beállítottságának meghatározásában az Ad Fontes Media és az AllSides táblázatait, valamint a YouGov statisztikáit vettük figyelembe.

UK and Rwanda Migration and Economic Development Partnership

A brit kormányzat információs oldalán részletesen beszámoltak az illegális bevándorlókra váró veszélyekről, a rájuk vonatkozó brit jogszabályokról, illetve arról, hogy a Ruandába való áttelepítés esetén a menekültügyi eljárás már Ruandában zajlana, és amennyiben a kérelmet elutasítják, a menedékkérőnek nem lesz esélye visszatérni az Egyesült Királyságba – a menekült maradhat Ruandában, illetve hazatérhet saját országába. A kormányzat szerint nincsen felső határ a Ruandába telepíthető emberek számában.

A Belügyminisztérium és az akkori belügyminiszter, Priti Patel elképzelése szerint az intézkedések kezelnék a globális menekültválságot, és az áttelepítettek Ruandában egy prosperáló, rendkívül gyorsan fejlődő gazdaságban kezdenének új életet. A vezetés számára elfogadhatatlan, hogy a brit állampolgárok adóinak naponta 4,7 millió fontjából tartják el a bevándorlókat. Sikertelennek és hibásnak nevezték a migrációra irányuló globális megközelítéseket, ehelyett új, vakmerő

nemzetközi intézkedéseket sürgettek, melyek biztonságos és legális módszerekkel tudják kezelni a menekültügyi válságot. Egy bőkezű öt éves csomagot fogadtak el, ezen belül a britek kezdetben 120 millió fonttal támogatták a ruandai gazdaságot. Kiemelték, hogy ez nem egy hatalmas összeg az egy évnyi 1,5 milliárd fonthoz képest, mely az adófizetők bevándorlókra költött összegét jelenti. A terv létrejöttét a kormányzat az emelkedő migrációs nyomással, és az ezzel járó embercsempészek és bűnszervezetek térnyerésével indokolta.

Vincent Biruta ruandai külügyminiszter szerint az együttműködés épít Ruanda menekülteket befogadó eredményeire, hiszen a terv létrejöttékor közel 130 ezer menedékkérő tartózkodott az országban, köztük sokan érkeztek Líbiából, Afganisztánból, Burundiból és a Kongói Demokratikus Köztársaságból. Az ország emellett együttműködésben áll az Afrikai Unióval és az ENSZ Menekültügyi Főbiztosával is.

2022. április 14.: Az Egyesült Királyság és Ruanda között létrejött az említett megállapodás, a UK and Rwanda Migration and Economic Development Partnership, rövidebb elterjedt elnevezésén a Rwanda Asylum Plan.

2022. június eleje: a brit Legfelsőbb Bíróság engedélyezte a június 14-ére tervezett deportálást.

2022. június 14.: Az Emberi Jogok Európai Bírósága másfél-két órával a felszállás előtt leállította az első járatot, amely 7 menekülttel indult volna Ruandába.

2022. augusztus: több brit kormánypárti politikus (köztük Liz Truss és Rishi Sunak is) megígérte, hogy folytatni fogja a ruandai tervet abban az esetben, ha ők kerülnek a kormány élére.

2022. szeptember 6.: Boris Johnson lemondása után Liz Truss lett a brit miniszterelnök; Priti Patel helyett Suella Braverman lett a belügyminiszter.

2022. október 19.: Suella Braverman belügyminisztert Grant Shapps váltotta.

2022. október 25.: Liz Truss lemondott, Rishi Sunak lett az új brit miniszterelnök; Grant Shapps belügyminiszter helyére visszatért Suella Braverman.

2022. december 19.: a londoni Legfelsőbb Bíróság a ruandai deportálást jogszerűnek nyilvánította.

2023. január: a Legfelsőbb Bíróság engedélyezte, hogy ítéletük egy része támadható legyen a Fellebbviteli Bíróságon.

A brit nézőpontok

Jobboldal

A **Telegraph** részletesen beszámolt az első deportálási kísérletről, mely a kezdeti 131 kiválasztott helyett 7 deportálandó személyt érintett. Kiemelte, hogy a brit Legfelsőbb Bíróság elutasította annak a migránsnak a kérelmét, akinek a helyzetére hivatkozva később az Emberi Jogok Európai Bírósága (EJEB) leállította az akciót. Több civil szervezetet is megemléstettek, akik az áttelepítésre váró menekülteken segítenek, és akik készen álltak arra, hogy bíróságra menjenek, hogy megakadályozzák a „kegyetlen” tervet. A Kormány szintén kijelentette, hogy kész jogi lépéseket tenni, az intézkedéseket ugyanis senki sem találta illegálisnak. A cikk megemléstette a britek EJEB-ből való kilépésének lehetőségét, a brit szuverenitás kérdését és Patel csalódottságát. Bünszervezetekről és embercsempészekről írtak, részletesen beszámoltak az intézkedések előzményeiről és azok jogi hátteréről. Írtak az intézkedéseket ellenzőkről is: III. Károly királyt, az anglikán egyház érsekét és az ENSZ Menekültügyi Főbiztosát is megemléstették; III. Károly véleményének egy külön cikket szenteltek. Idéztek Pateltől, aki a jogi akadályok ellenére sem állította le a deportálást, és aki így jellemezte Ruandát: „*Rwanda is a safe country and has previously been recognised for providing a safe haven for refugees.*” [Ruanda biztonságos ország és korábban elismerték, hogy biztonságos menedéket nyújtott menekülteknek.]

Az újság közölte Ruanda nagy-britanniai főképviseleje, Johnston Busingye véleményét is az ügyben. Szerinte szomorú, hogy a britek a terv bejelentése óta többször is megkérdőjelezték Ruanda indítékait és képességeit. Innovatív kezdeményezésnek nevezte az együttműködést, és pro-érveket sorakoztatott fel: Ruandában a cikk befejezésekor (2023 februárban) 130 ezer menekült tartózkodott, akik a világ minden tájáról azért érkeztek az országba, hogy biztonságot, menedéket találjanak. Ezt nemzetközi szervezetek, köztük az ENSZ és az Afrikai Unió is elismeri és támogatja, ezek mellett Ruanda az egyik legnagyobb támogatója az ENSZ békefenntartó misszióinak. A britekkel való együttműködés Busingye szerint a felsoroltak bizonyítékaként, eredményeként született meg. Megígérte, hogy a ruandai relokáció után a menekültekkel tisztelettel és méltósággal fognak bánni, és nekik megfelelő ideiglenes szálláson várhatják majd meg a menekültügyi kérelmi eljárás végét, valamint azt, hogy a ruandai hatóságok vigyázni fognak rájuk, ők pedig szabadon mozoghatnak az ország területén. A főképvisele kiemelte, hogy az ENSZ adatai szerint Ruanda 2017-es Human Development Index-értéke több mint a kétszerese volt az 1990-es adatoknak, ez pedig a világ leggyorsabb növekedését jelenti. A következőképpen foglalta össze a ruandai helyzetet az abban kételkedőknek: „*our motivation to enter into this partnership is shaped by our historical experience. And our ability to deliver on our commitments to those who come here is demonstrated by our record of already providing shelter and opportunity to those in need.*” [Történelmi tapasztalataink alakítják motivációnkat a partnerség megkötésére. Az általunk rászorulóknak nyújtott menedék és lehetőségek mind azt bizonyítják, hogy képesek vagyunk teljesíteni az ide érkezőkkel szemben vállalt kötelezettsé-

geinket.] A Telegraph ezután saját cikkére hivatkozott, melyben Ruandát Afrika egyik legbiztonságosabb és legfényűzőbb nyaralóhelyének nevezte.

Júliusban már pedzegették, hogy akár októberig is elhúzódhat az első deportálás. Később cikkeztek arról, hogy Ruanda csak 200 főt tudna elszállásolni, a többi szálláshely a nyáron csupán tervezési fázisban volt. A ruandai vezetés saját bevallása szerint képtelen megakadályozni a kivándorlást Nagy-Britannia felé, ezért limitálták a kapacitásokat. A cikk kiemelte, hogy karitatív szervezetek és brit hivatalnokok is ezt nyilatkozták az országról: „hellhole, poor and full of disease” [nyomortelep, szegény és betegségekkel teli]. Beszámoltak a kormányzati költségekről is: a kezdeti 120 milliós támogatás mellett a brit kormányzat fejenként 12 ezer fontot fizetne a menekültek elszállásolására, oktatására és letelepedésére. A szerkesztők egy magyarázó cikkben részletesen válaszoltak a leggyakoribb kérdésekre, és főleg nemzetbiztonsági és nemzetgazdasági érveket sorakoztattak fel. A júniusi sikertelen deportálást egy olyan precedensnek nevezték, mely a jövőben akár több, sok pénzt igénylő járat felszállását is megakadályozhatja.

Júliusban az újság beszámolt arról, hogy Ruanda bizonyos emberi jogi szempontok és a kormányzat tárgyalóképességének alapján nem lett volna megfelelő célszország a britek számára, ezt a tisztségviselők belső körökben írt dokumentumokban fejtették ki. A forrás kiemelte azt is, hogy Nagy-Britannia és más NGO-k is kritikusan szemlélték az emberi jogok helyzetét Ruandában, az Egyesült Királyság ruandai főbiztosa elmondása alapján pedig az országban lehetséges, hogy menekülteket toboroztak külföldi katonai hadműveletek végrehajtására. Szerinte a ruandai emberi jogi helyzet akadályozza a két országot komoly kérdések megtárgyalásában, illetve a brit kormány hírnevét sem segíti elő. A Külügyminisztérium tisztviselői is hasonlóan vélekedtek. A hírportál azt is kiderítette, hogy a 120 millió fontos támogatást nem biztos, hogy visszakapja a brit kormány, ha sikertelennek bizonyul a terv. Egy belső

Beszámoltak a kormányzati költségekről is: a kezdeti 120 milliós támogatás mellett a brit kormányzat fejenként 12 ezer fontot fizetne a menekültek elszállásolására, oktatására és letelepedésére. A szerkesztők egy magyarázó cikkben részletesen válaszoltak a leggyakoribb kérdésekre, és főleg nemzetbiztonsági és nemzetgazdasági érveket sorakoztattak fel. A júniusi sikertelen deportálást egy olyan precedensnek nevezték, mely a jövőben akár több, sok pénzt igénylő járat felszállását is megakadályozhatja.

dokumentum szerint a vezetés pénzügyi csalás kockázatának is kitétte magát az előlegfizetéssel.

A brit Parlament nyáron törvénymódosítást tervezett, mely segítette volna a terv mihamarabbi megvalósulását azzal, hogy legálisan kikerülnek az EJEB döntését. A javaslatot az ellenzék és több kormánypárti politikus is elutasította. A törvényjavaslatot benyújtó politikus szerint az EJEB „kotnyeles”, és megsértette a brit szuverenitást, amikor az utolsó pillanatban meghozta döntését. A cikk szerint Suella Braverman, illetve a brit bevándorlásügyi miniszter is képes lett volna meglépni az EJEB-ből való kilépést azért, hogy ténylegesen megvalósulhasson a ruandai deportálás.

Braverman szerint a londoni Legfelsőbb Bíróság decemberi döntése teljes mértékben igazolta a ruandai terv szükségességét, ebben pedig ruandai tárgyalópartnere, Vincent Biruta külügyminiszter is egyetértett: mindketten gyors, hatékony megoldást kívánnak találni a migrációs problémára. A brit belügyminiszter kiemelte, hogy a legfőbb cél a továbbiakban is a „gonosz” embercsempészek és az „illegális, felesleges és veszélyes” csatornán keresztüli migráció megszüntetése.

A **The Daily Express** első látásra bulvár jelleggel közelítette meg a témát ezen cím alapján: „*Victory for Patel! High Court REFUSES to halt her Rwanda deportation flights*” [Győzelem Patelnek! A Legfelsőbb Bíróság ELUTASÍTOTTA a ruandai kitoloncolás járatainak leállítását]. A cikk a sikertelen felszállás előtt született, amikor a Legfelsőbb Bíróság engedélyezte a deportálást. A vezetőség 130 embert értesített a deportálás lehetőségéről, és 31 menekültet tervezett elszállítani, de ez a szám már az eljárás közben is folyamatosan csökkent. Patelről idéztek, aki a tervet a világ egyik vezető migrációs együttműködésének hívta, és Ruandát biztonságos országnak nevezte, ahol már precedens bizonyította a bevándorlók sikeres integrálását. Több deportálást ellenző politikustól is idéztek, akik kiemelték az embertelenséget és a családos, kisgyermekes menekültek szituációját.

Külön cikkben elemezték, hogy az Egyesült Királyság döntése miért Ruandára esett. Az 1994-es népiirtás óta az ország vezetősége együttműködött más nemzetek rendőrségével és határőrségeivel, hogy megtalálja a borzalmak elkövetőit. Közeli kapcsolatban áll nyugati országokkal, és 2009 óta a Nemzetközösség tagja, a megállapodás pedig egyszerre szolgálná a brit és a ruandai vezetést: Ruanda befolyásos országokkal állna kapcsolatban, és a már meglévő migrációs desztinációs mivoltján is javítana. Az újság kiemelt ellenpontokat is: az Amnesty 2021-es jelentése szerint a ruandai hatóságok alkalmazhattak kínzást, illetve megsérthették az emberek szólásszabadsághoz és tisztességes eljáráshoz való jogát.

A hírportál beszámolt arról is, hogy az EU már az Egyesült Királyság sokak által támadott terve előtt is rendelkezett ruandai tervekkel: 2019-ben az EJEB 10,3 millió euró támogatást biztosított Ruandának, ezzel ott tartózkodó líbiai menekülteket segítve. Az akkori nemzetközi együttműködésért és fejlesztésért felelős európai biztos így nyilatkozott: „*Such a remarkable and powerful proof of African solidarity should be further encouraged, replicated and supported.*” [Az afrikai szolidaritás ilyen figyelemre méltó és erőteljes bizonyítékát a továbbiakban is ösztönözni, ismé-

telni és támogatni kell.] A Daily Express kiemelte, hogy az EJEB eltávolodott a Belügyminisztérium 2022-es ruandai tervétől, hiába kaptak volna az oda érkezett menekültek szállást, illetve öt éven át tartó támogatást és oktatást. Írtak arról is, hogy a La Manche csatornán átkelt migránsok száma már júniusban átlépte a tízezeret, és a terv számtalan emberéletet mentene meg. Az intézkedések főleg egyedülálló férfiakat érintenének, a 2021-es adatok szerint ugyanis az érkezettek közel 75%-a 18 és 39 év közötti férfi.

Az oldal kiemelte, hogy az EJEB döntése a Legfelsőbb Bíróság döntése után született, és azzal ellentétes intézkedéseket fogalmazott meg. Megkérdőjelezte a brit szuverenitást, megdöbbenőnek tartotta az EJEB döntését, haragról és dűhről számolt be a kormányzati oldalról. A britek EJEB-tagsága hosszú távon megkérdőjeleződött, azonban a vezetőség minden nemzetközi szabály betartásáról biztosította a polgárokat. A cikkek utolsó pillanatban beadott kérelmeket említettek meg, és kiemelték két iraki elítéltet, akik ügyvédjeik segítségével nem kerültek volna deportálásra. A portál a következőt idézte egy anonim forrástól: *„It’s a shame that lefty lawyers are exploiting the system to block the removal of those who have no right to be here”* [Szégyen, hogy a baloldali ügyvédek kihasználják a rendszert, hogy megakadályozzák azoknak a kitoloncolását, akiknek nincs joguk itt lenni.], illetve egy belügyminisztériumi forrás ezt mondta: *„appalling that foreign judges have overturned the domestic courts to stop this.”* [megdöbbenő, hogy külföldi bírák felülbírálták a hazai bíróságokat, hogy megállítsák a folyamatot].

A sikertelen deportálás után Johnstontól is idéztek, aki azzal vádolta meg az akciót akadályozókat, hogy ezzel bünszervezeteket segítenek. Az akkori miniszterelnök szerint a tervet ellenzők nem ismerik az országot, soha nem jártak ott, alaptalanul viselkednek leereszkedően és lekezelően, amikor Ruandáról van szó, és amíg a toryknak legalább van terve a csatornán zajló migráció megoldásával kapcsolatban, az ellenzéknek nincsen. A kormányzat saját elmondása szerint még a jogszabályok megváltoztatását is képes lenne meglépni azért, hogy tervük sikeres legyen.

A hírportál idézett David Mellor volt konzervatív külügyminisztertől is, aki értetlenül állt a történetek előtt, és szerinte Patel felszállásra kényszeríthette volna a járatot. Mellor a következőket mondta az EJEB-ről: *„Because in the old days, and I suppose there are still some of them left, the ECHR consisted of a lot of civil servants from communist regimes.”* [Mert a régi időkben, és azt hiszem, még mindig van belőlük néhány, az EJEB sok kommunista rendszerből származó köztisztviselőből állt.] Külön cikkben foglalkoztak a sikertelen deportálás utáni illegális migránsokkal, az ő növekvő számukat a BBC-re hivatkozva 10 ezerre becsülték, ami a duplája a 2021-es nyári adatoknak.

Szeptemberben az újság egy civil kampánycsoportra hivatkozva egy karácsony körüli deportálással számolt. A Legfelsőbb Bíróság decemberi döntéséről is cikkeztek, itt az EJEB és a brit vezetés közötti további konfliktusok is előrevetítésre kerültek, illetve beszámoltak a civil szervezetek, az ellenzék és a jogvédők csaldottságáról. Braverman továbbra is tagadta a Ruandával szembeni vádakát, azokat félretájékoztatásnak nevezve. A brit bevándorlásügyi miniszter januárban már gyer-

mekek deportálását is megemlítette, ők szüleikkel együtt kerülnének Ruandába. A brit vezetés célja ezzel az, hogy ne szakítsa szét a bevándorló családokat, és ne adjon esélyt az embercsempészeknek a kiszolgáltatott családosok körében.

Baloldal

A **The Daily Mirror** májusban beszámolt arról, hogy a tízezres ruandai kapacitások helyett csupán évi párszáz férőhellyel lehetne számolni. A brit vezetés egyes források szerint bár bizonytalan volt a procedura kimenetelét illetően, mégis megkötötte az öt évre szóló megállapodást Ruandával. Az oldal kiemelte, hogy Johnson leleményes volt a terv bejelentésekor, hiszen nem azt mondta, hogy tízezreket tudnak relokálni, hanem azt, hogy Ruandának ekkorák a kapacitásai.

Az újság helyi forrásokat felhasználva bemutatta a háttérben zajló eseményeket a sikertelen deportálás estéjén: a Kigaliban lévő Hope Hostel már felkészült a vendégek fogadására, a gép azonban nem szállt fel Nagy-Britanniában. A briteknél komoly rendőri jelenlét volt érzékelhető, ráadásul civil helyett katonai repteret használtak. Bemutatták a kitoloncolandó személyeket is, akik közül öten kínzásokat és emberkereskedelmet is átéltek, az egyikükük komoly poszttraumás stressz szindrómában is szenvedett a deportálás idején. Egy civil szervezet szerint mindenkinek egyedi körülményei vannak, ezeket pedig több esetben nem vették figyelembe az intézkedések során, a kormány ráadásul azonnal cselekszik és fogdába zárja a bevándorlókat, ahogy partra ér egy csónak. A szervezet szerint ismeretlen országban, ismeretlen nyelven kihívás ügyvédet találni, nem is beszélve a költségekről.

Patel a meghiúsult járat utasairól ezt mondta: „*many of those removed from this flight will be placed on the next*” [a mostani járatról eltávolítottak közül sokan a következő járatra kerülnek]. Az újság a 120 millió font támogatást „fizetésnek” nevezte, aminek a ruandai vezetés előzőleg már elköltötte egy részét. Az sem biztos, hogy Ruanda visszafizetné ezt, még akkor sem, ha nem valósul meg egy deportálás sem. A júniusi járatra szánt kiadás becslések szerint 200 ezer és 500 ezer font közé tehető, azonban a Belügyminisztérium szerint ez még mindig csak töredéke a napi 4,7 millió fontnak, amit Nagy-Britannia a menekültek elszállásolására költ el. Az ellenzéki árnyékkormány szerint a Ruandának szánt összegből egy évre elegendő támogatást lehetne biztosítani 57 ezer menekültnek.

A portál felhívta a figyelmet egy ellentmondásra, hiszen 2021-ben maga a brit vezetés is megkérdőjelezte a ruandai emberi jogi viszonyokat, illetve a Human Rights Watch sem ítélte menekültek szempontjából biztonságos országnak. Yolande Makolo ruandai kormányzóvivő azonban kijelentette, hogy nincsen probléma Ruandában az emberi jogok betartásával: „*There's nothing wrong with human rights in Rwanda. Human rights are a work in progress in every country.*” [Ruandában nincs semmi baj az emberi jogokkal. Az emberi jogok egy folyamatban lévő munkát jelentenek minden országban]. Makolo azt is kiemelte, hogy össze sem hasonlítható a helyzet az 1994-es, 2004-es és 2014-es állapotokkal, Paul Kagame elnök pedig 22 éve stabil pozícióban van, a 2017-es választásokon például a szavazatok közel

99%-át sikerült megszereznie. „*What we do know is that we're offering people a home, we want people to feel safe and welcome here*” [Amit tudunk, az az, hogy otthont kínálunk az embereknek, azt akarjuk, hogy biztonságban érezzék magukat és szívesen látjuk őket] – a kormányzóvivő ezzel a mondattal kívánta ellensúlyozni a tervet ellenzők érveit; a brit együttműködések és támogatások szerint nemcsak a migránsokat, de a ruandai lakosokat is segítenék. Az elítélő, egysíkú véleményekre a következő választ adta: „*People should come and see for themselves and not have the wrong idea.*” [Az embereknek el kellene jönniük, hogy a saját szemükkel lássák, és ne legyenek téves elképzeléseik.]

A híroldal beszámolt arról, hogy október végén az egyik deportálásban részt vevő légitársaság társadalmi nyomásra hivatkozva mégsem szállít menekülteket Ruandába, két másik társaság pedig már korábban visszavonta az együttműködést. A Daily Mirror a Johnson-kormányzathoz tartozó intézkedést ellentmondásosnak nevezte, és idéztek egy kínzást átélt bevándorlótól is, aki a Liz Truss utáni miniszterelnökségtől várta a terv befejezését. Részletesen beszámoltak az illegális migránsok növekvő számáról, megemlítették a La Manche csatornán keresztül utazókra váró veszélyeket és a brit kormányzat eltökéltségét.

A brit parlamenti képviselők egy része az év második felében továbbra is ellenezte a tervet, és nem látta annak sikerességét bizonyító hatásait, hiszen a csatornán átkelők száma a nyár folyamán továbbra sem csökkent. A hatékony megoldás szerintük az lenne, ha meg lehetne akadályozni, hogy a csónakok elinduljanak Franciaország felől, a ruandai terv azonban csak jó szalagcím, semmi több. Az újság több ellenzéki felszólalótól és az ellenzéki árnyékkormánytól is idézett, beszámolt a deportálás elleni tüntetésekről, menekülteket és tüntetőket is meginterjúvált. Egy egyetemi professzortól idéztek, aki az EJEB-ből való kilepésnél már Oroszországot és Belorussziát, illetve a feléjük való közeledést emlegette.

Szeptemberben a karácsony körüli időszak tűnt reálisnak a deportálás megvalósulására, Patel ezt nyilatkozta a tervet ellenzőknek ősszel: „*Rwanda remains a safe country with a strong record of supporting asylum seekers. The sooner we can deliver this new policy, the sooner we can break the business model of evil people smugglers and prevent further loss of life in the Channel.*” [Ruanda továbbra is biztonságos ország, amely nagymértékben támogatja a menedékkérőket. Minél hamarabb megvalósítjuk ezt az új politikát, annál hamarabb megtörhetjük a gonosz embercsempészek üzleti modelljét, és megakadályozhatjuk, hogy további emberéletek vesszenek oda a La Manche csatornán.]

2023 februárjában már a kormánypárt képviselői is kételkedni kezdtek a terv hatékonyságában, egy konzervatív képviselő szerint miközben a brit vezetés komoly összegeket szánt az együttműködésre, csupán csekély haszon fog származni belőle.

A **The Guardian** beszámolt arról, hogy a terv költsége menekültenként meghaladhatja a 30 ezer fontot, és anonim kormányzati forrástól közölt idézetet, aki szerint Patel bár fél a gyakorlati előzmények hiányától, nem akar bizonytalannak tűnni. Megemlítették azt is, hogy a kormánypárton belül is van ellentét, illetve idéztek az ENSZ Menekültügyi Főbiztosától. Beszéltek a britek szolidaritásáról,

a deportálást ellenző civil szervezetekről, emberjogi ügyvédekről és a ruandai emberi jogi aggályokról. Kiemelték az anglikán érsek kormányral ellentétes véleményét, illetve, hogy a Belügyminisztériumon belül is vannak, akik kételkednek Patel tervében. Az újság szerint a brit kormányzat 100 ezer fontot költött olyan social media reklámokra, melyek a menekültekkel az anyanyelvükön közlik, hogy a ruandai deportálás lehetősége mindenkinél fennáll. Született egy magyarázó cikkük a legfontosabb témákkal és kérdésekkel, ebben gyakran a menekültek deportálásának körülményeire és a kormányzati költségekre helyezték a hangsúlyt.

Yolande Makolo szóvivő így nyilatkozott a Ruandával szembeni sértő előítéletekről: „*We don't believe living in Rwanda is a punishment. Rwanda is a country that has been transformed over the past 28 years. It is a safe country. Our economy is growing. We lead the world on gender empowerment, with more women in parliament than any other nation.*” [Nem hisszük, hogy Ruandában élni büntetés. Ruanda egy olyan ország, amely átalakult az elmúlt 28 évben. Ez egy biztonságos ország. A gazdaságunk növekszik. A nemek közti esélyegyenlőség terén világelsőek vagyunk, több nő van a parlamentben, mint bármely más országban.] Idéztek Paul Kagame elnöktől is, aki a brit együttműködéssel együtt néhány ruandai bűnöző kiadatását is várta az Egyesült Királyságtól. A gyanúsítottak között vannak olyanok is, akik az 1994-es népiirtásban is fontos szerepet játszhattak, Kagame pedig szeretné ruandai börtönben tudni őket. A brit Belügyminisztérium azonban elkülönítette a két szituációt, mondván, hogy a ruandai terv csupán gazdasági és migrációs együttműködés.

Júniusban a Guardian meggyanúsította a Belügyminisztériumot azzal, hogy akár 14 éves gyerekek deportálásának lehetősége is fennáll; a Belügyminisztérium szerint senkit sem fognak deportálni, ha az nem biztonságos, sőt, szerintük sokkal többen vannak olyanok, akik 18 év alattinak vallják magukat, hogy ezzel elkerüljék a deportálás lehetőségét. A cikkben menekültekkel szembeni embertelen bánásmódokról számoltak be (pl. serdülőkorban lévők szexuális érettségét érintő vizsgálatokról), és beszéltek a körükben magas arányban jelen lévő öngyilkossági kísérletekről, meg-

A brit parlamenti képviselők egy része az év második felében továbbra is ellenezte a tervet, és nem látta annak sikerességét bizonyító hatásait, hiszen a csatornán átkelők száma a nyár folyamán továbbra sem csökkent.

A hatékony megoldás szerintük az lenne, ha meg lehetne akadályozni, hogy a csónakok elinduljanak Franciaország felől, a ruandai terv azonban csak jó szalagcím, semmi több.

említettek egy menekültek által tartott éhségstrájkot is, illetve személyes példákkal mutatták be, hogy miért félnek a bevándorlók a deportálás lehetőségétől.

Az újság helyszíni riportot közölt a járat lefújása után Kigaliból. A Guardian újságíróját más riporterekkel együtt helyi tisztviselők vezették körbe egy menedékkérelmeket feldolgozó központban, ahol a hatóságok előre kiválasztották, hogy melyik bevándorlók adhatnak interjút, ők pedig rendkívül pozitívan állították be az ottani helyzetet. A megkérdezettek közül szinte senki sem tervezett hosszú távon át az országban maradni és letelepedni. A riporterek megtekinthették a deportálandó személyek szállását, a Hope Hostel is, ahol a járat törlése után is mindenki készen állt a menekültek fogadására. A megkérdezett helyiek mind elutasították az emberi jogok megsértésére irányuló vádakat.

Ősszel Alexander Downer volt ausztrál külügyminiszter is pozíciót kapott a ruandai tervet felügyelő brit kormányzati testületben. Az újság részletesen foglalkozott a Downer által kiépített, Ausztráliához kapcsolódó tengerentúli menekültügyi kérelmi eljárás intézményével, illetve annak bukásával. A brit terv nagyban hasonlít az ausztrálokéhoz, ahol egy csendes-óceáni fogvatartó központ bezárása és illegálissá nyilvánítása után az államnak több tízmillió dollárt kellett fizetni kárpótlásul a menekülteknek. A cikk így fogalmazott: *„The offshore system has been beset by controversy: including at least 12 deaths, including murder by guards and several suicides; violence against asylum seekers and refugees; systemic sexual abuse of children; as well as inadequate medical and psychiatric care.”* [Az offshore rendszert ellentmondások övezik: legalább 12 haláleset, köztük őrök által elkövetett gyilkosság és több öngyilkosság; menedékkérők és menekültek elleni erőszak; gyermekek rendszerszintű szexuális bántalmazása; valamint nem megfelelő orvosi és pszichiátriai ellátás.] Downer maga így nyilatkozott a briteket érintő migrációs nyomásról: *„Put them onto stable craft and drive them back to France – that’s the simple solution and would destroy the smugglers’ business model in a week.”* [Tegyük őket stabil hajókra, és hajtsuk vissza őket Franciaországba - ez az egyszerű megoldás, és egy hét alatt tönkretenné az embercsempészek üzleti modelljét.] A kinevezést több civil szervezet is ellenezte.

Október végén bejelentették, hogy az egyik légitársaság kivonult a relokációs programból. A társaság egy emailre hivatkozott, melyet menekültek és kínzások túlélői írtak. A cikk megemlítette, hogy két másik társaság már korábban kiszállt a programból.

Az újság többször is megszólaltatott olyan menekülteket, akik rettegetek a ruandai deportálástól. Sok esetben afrikai származású, Ruandát ismerő bevándorlókról volt szó, akik egyéni traumákhoz és PTSD-hez (poszttraumás stressz szindróma) kötődtek a félelmet, és a deportálás helyett inkább választanák az öngyilkosságot.

A híroldal beszámolt a Legfelsőbb Bíróság decemberi döntéséről, a kormány terveiről, és felsorolták az ezt ellenzőket, illetve arról is esett szó, hogy az Egyesült Királyság kevesebb menekültet fogad, mint Németország, Olaszország vagy Franciaország. Megemlézték, hogy a ruandai zöldpárti ellenzék mindennemű migrációhoz kötődő „üzletet” ellenez, a ruandai kormány azonban továbbra is kiállt a terv mellett.

Patel – akkor már volt belügyminiszterként – így nyilatkozott decemberi események után: „*No single policy will stop the Channel crossings, but this important policy will save lives.*” [Egyetlen politika sem fogja megállítani a Csatornán való átkelést, de ez a fontos politika életeket fog menteni.]

Januárban az újság Braverman egyik állításával ellentmondó adatokat közölt: míg szerinte a Nagy-Britanniába érkező menekültek nagy százaléka egyedülálló felnőtt férfi, a valóságban a deportálendő személyek 42%-a házas vagy eljegyzett, 20%-a pedig családos. A cikk szerint a múltban egy várandós menekült hölgy is kapott relokációra való felszólítást.

Centrum

A **BBC News** szintén válaszolt a tervvel kapcsolatban leggyakrabban felmerülő kérdésekre, megemlítve az illegális bevándorlás mértékének növekedését, a terv költségeit, az adókat, melyekből a brit állam a menekültek eltartását finanszírozza, a bevándorlók biztonságát és a 6500 kilométeres távolságot. Jelentettek a májusban még 50 főre tervezett első deportálásról, illetve az azt ellenzőkről. Beszéltek La Manche csatornán való átkelés veszélyeiről és a legutóbbi halálos áldozatot követelő tragédiáról.

Az újság beszámolt a ruandai fél álláspontjairól is: Édouard Ngirente miniszterelnök és Paul Kagame elnök is támogatta a tervet, és biztosítottak minden kételkedőt Ruanda képességeiről, kiemelve az ország menekültekkel való toleráns bánásmódját az elmúlt harminc évben. Kagame szerint a terv nem kötődik embercsempészethez, és a líbiai helyzet megoldása során a britekkel azonos értékeken és érdekeken osztozva megerősítették együttműködésüket, melynek a 2022-es megálapodás lett az egyik eredménye. Az ellenzék, köztük Victoire Ingabire Umuhoya szerint azonban az együttműködés irracionális, helyette a szociális és belpolitikai problémák megoldását kellene előtérbe helyeznie a ruandai kormánynak. A helyi szállodatulajdonosok egy helyszíni riport alapján pozitívan álltak hozzá a tervhez, és több bevételt reméltek az első menekültek megérkezésével. Az újság szintén idézett több oldalról is, kiemelve a Human Rights Watch, illetve a ruandai kormány szóvivő, Yolande Makolo érveit is.

A hírportálon már a terv bejelentésekor született cikk, mely megkérdőjelezte az ország biztonságát. A szerző szerint Ruandában általános gyakorlat a szomszédok utáni kémkedés és a hatóságoknak való jelentés. Bemutatták a helyi, líbiai menekülteknek fenntartott tábor, mely inkább hasonlított egy kis községhez, ahol iskolától kezdve nyelvtanfolyamon át rengeteg minden megtalálható, azonban felvetődött a kérdés is, hogy valójában mennyi embert tud befogadni Afrika egyik legsűrűbben lakott országa. Szó esett azokról a kormánykritikus ruandaiakról is, akiket börtönbe zártak, elűztek vagy meggyilkoltak az elmúlt évek során. Makolo tagadta a kritikákat, és így fogalmazott: „*We know the kind of situations that people from countries like that have been through and this is a place where they will be safe, they will be protected and can live dignified lives and have an opportunity to develop their talents.*” [Tudjuk, hogy az ilyen országokból származó emberek milyen helyzeteken

mentek keresztül, és ez egy olyan hely, ahol biztonságban lesznek, ahol védelmet kapnak, ahol méltóságteljes életet élhetnek, és ahol lehetőségük nyílik tehetségük kibontakoztatására.]

A „*What happened when Israel sent its refugees to Rwanda*” [Mi történt, amikor Izrael menekülteket küldött Ruandába] címmel 2022 júniusában megjelent cikkben a BBC a 2014 és 2016 között, Izraelből Ruandába áthelyezett menekültek helyzetét írta meg: bár egy migránst Ruandába deportáltak, szinte azonnal át akarták szállítani a szomszédos Ugandába, saját teóriája szerint a ruandai hatóságok bevonásával. A BBC-nek több ehhez hasonló szituációba keveredett menekült is nyilatkozott, közülük sokan a cikk születésekor már Európában éltek.

A sikertelen deportálás után az újság hangsúlyozta, hogy Patelék továbbra is eltökéltek a terv mellett. Beszámoltak arról, hogy miután az EJEB intézkedései leállították a felszállást, a reptérről a deportálandókat megbilincseltek, egyesek kezét az üléshez kötözték, fejenként 3 ór kísérték őket, és az egyik menekült el is ájult. Patel álláspontja azonban továbbra is az volt, hogy az intézkedések megfeleltek a nemzeti és nemzetközi előírásoknak, és tervezték a jövőbeni járatok indítását, valamint kiemelte az embercsempészek és a szervezett bűnözés fokozott jelenlétét. A cikk hosszasan tárgyalta az erről folyó parlamenti vitát, minden oldalról idézve.

Augusztusban a BBC egy fontos ellentmondásra hívta fel a figyelmet: saját tanácsadók figyelmeztették azokat a brit minisztereket a ruandai helyzetről, akik maguk is megszavazták a menekültek Ruandába való deportálását, azt biztonságos országnak nevezve. A tanácsadók szerint a ruandai kormány kínozza, és akár meg is gyilkolhatja politikai ellenfeleit. A cikk szerint a brit tisztségviselők már a terv bejelentése utáni hetekben is kaptak e-mailes értesítést a ruandai helyzetről, melyben ez állt: „*There are state control, security, surveillance structures from the national level down... political opposition is not tolerated and arbitrary detention, torture and even killings are accepted methods of enforcing control too.*” [A nemzeti szinttől lefelé állami ellenőrzési, biztonsági és felügyeleti struktúrák léteznek ... a politikai ellenzék nem tolerálják, és az önkényes fogva tartás, a kínzás, sőt a gyilkosságok is elfogadott módszerek az ellenőrzés kikényszerítésére.]

A londoni Legfelsőbb Bíróság decemberben jogszerűnek nevezte a deportálást, azonban a cikk kiemelte, hogy a deportálandó személyek helyzete nem lett megfelelően felmérve, ezen pedig a bírók is változtatni fognak. A kormánypárt saját elmondása szerint az elkövetkezendő jogi akadályokkal és kihívásokkal szemben is képes megvédeni az együttműködést. A cikk ezután véleményeket közölt a Munkáspárt, a Konzervatív Párt és több civil szervezet oldaláról is. Rishi Sunak miniszterelnök a „józan ész álláspontjának” tartotta az együttműködést, ezt pedig a britek „túlnyomó többsége” támogatta. Sunak üdvözölte a Legfelsőbb Bíróság döntését, a ruandai oldalról pedig Makolo is kiemelte, hogy a migrációs nyomás innovatív, hosszú távú megoldásaként tekintenek a tervre.

A **Reuters** írt az anglikán érsek deportálást elítélő gondolatairól, és arról, hogy a brit Legfelsőbb Bíróság engedélyezte a relokációt még június elején. Beszéltek arról is, hogy az Egyesült Királyság ruandai főbiztosa lebeszélte volna a kormányt

a célországáról, külön kiemelték egy részletet a biztos leveléből: „[Rwanda] has a poor human rights record regardless of the conventions it has signed up to” [Ruanda] emberi jogi helyzete rossz, függetlenül az általa aláírt egyezményektől], illetve megemlézték, hogy maga Nagy-Britannia is kritikusan vélekedett Ruandáról: „extrajudicial killings, deaths in custody, enforced disappearances and torture” [bírósi eljárás nélküli gyilkosságok, őrizetben bekövetkezett halálesetek, erőszakos eltűnések és kínzások] – ezekkel vádolta a brit fél 2021-ben Ruandát.

Cikkezték az EJOB intervenciójáról, és egy szír menekült történetét is megírták, aki a 131 deportálandó személy között volt, és aki azt mondta, hogy ha tudott volna a deportálás lehetőségéről, nem jött volna Nagy-Britanniába. A cikk főleg az őt ért veszélyekre, pénzügyi problémáira, megélhetési nehézségeire fókuszált, illetve magára a veszélyes útra, melyet bevallása szerint ismét meg kéne

tennie azért, hogy biztonságban legyen a kötelező szíriai besorozástól. A Reuters több ország illegális migrációval kapcsolatos nehézségeit is megemléztette, és közölt adatokat az illegális bevándorlók és menekültek növekvő számáról. Beszélte arról is, hogy míg az Egyesült Királyság érve az, hogy a menedékkérők 90% férfi és gazdasági migráns, az emberi jogi és szakszervezeti összefogás bíróságon támadná meg az általuk „embertelennek, kipróbálatlannak és nem működőnek” nevezett intézkedést.

A hírportál írt a La Manche csatorna átkelésének veszélyeiről, az ott történt legutóbbi tragédiáról. Cikkezték a hotelről is, melyben a Ruandába deportáltakat fogják elszállásolni érkezés után, és melynek fő üzenete a következő: „Come as a guest, leave as a friend.” [Jöjjen vendégként, távozzon barátként] A Hope Hostelről képeket közöltek, meginterjúvolták annak vezetőjét, aki tervezte gyermekek befogadását is: ők szüleikkel együtt kerülnének ide. „We are ready to accept all ages” [Készek vagyunk minden korosztályt befogadni] – így nyilatkozott a hotel menedzsere. Boris Johnson szóvivője ebben az időszakban már nem zárta ki gyermekek deportálását sem, azonban kiemelte, hogy a La Manche-on keresztül Nagy-Britanniába érkező menekültek 90%-a felnőtt férfi. Beszéltek Boris Johnson változó álláspontjáról is: kezdetben nem tervezte az illegális ukrán bevándorlók relokációját, később már az ő deportálásuk is szóba került.

A londoni Legfelsőbb Bíróság december közepén törvényesnek nyilvánította a tervet, Yolande Makolo ruandai kormányzó pedig üdvözölte a döntést,

A sikertelen deportálás után az újság hangsúlyozta, hogy Patelék továbbra is eltökéltek a terv mellett. Beszámoltak arról, hogy miután az EJOB intézkedései leállították a felszálást, a reptérről a deportálandókat megbilincseltek, egyesek kezét az üléshez kötötték, fejenként 3 ór kíserte őket, és az egyik menekült el is ájult.

elmondása szerint ugyanis Ruanda egy új élet reményét biztosítaná a menekülteknek. A terv megvalósítása és az illegális migráció visszaszorítása Rishi Sunak miniszterelnök kiemelt céljai közé tartozik, azonban a cikk megemlíti, hogy más problémák is nehezítik a kormánypárt helyzetét, köztük a magas infláció, a megszorozódott sztrájkok és a kormánypárti tagok, az ellenzék, illetve a lakosság által generált nyomás. Az újság kiemelte, hogy a bevándorlás a brit belpolitika egyik új törésvonalaként jelent meg az elmúlt évtizedben, és a későbbi választások során is meghatározó lehet. A jogi viszály előrejelzések szerint 2023 folyamán folytatódni fog, hiszen a menekültek további fellebbezéseket nyújthatnak be, a Kormányok pedig bírói felszólításra ezután részletesen meg kell vizsgálnia a menekültek körülményeit, háttérét és életét a relokáció előtt. A decemberi döntés után továbbra is érkeztek fellebbezések a Legfelsőbb Bíróság felé, köztük amiatt is, hogy a Belügyminisztérium szisztematikusan igazságtalanul járt el a deportálandó személyek kiválasztása során, illetve, hogy a Belügyminisztérium megbízott a ruandai fél által ígért biztosítékokban, ezek teljesítése azonban nem feltétlenül valósulna meg.

Összegzésképpen megemlíthető, hogy általában minden oldal beszámol a részletes adatokról és több nézőpontból közelíti meg a problémát. A kormányzat által közölt, és a jogi intézkedések során gyakran változó adatok azonban sok esetben összevágottak: míg kezdetben tízezrekre számított a ruandai vezetés, és áprilisban 130-131 deportálandó személyről számoltak be, a befogadóképességből 200 fő lett, a deportálandókból pedig 7. Szintén kérdéses, hogy mekkora károkat okozott valójában fel nem szállt repülőgép és a meg nem valósult út: a becslések 200 ezertől 500 ezer fontig terjednek. Ellentmondásos az is, hogy bár a brit vezetés kezdetben nem deportált volna 18 év alatti gyerekeket, a ruandai fél már nyáron is tervezett kiskorúak fogadásával.

Több esetben is leegyszerűsített, egysíkú, demagóg és populista megnyilvánulásokkal lehet találkozni, legyenek ezek akár a gonosz, kizsákmányoló emberkereskedők a virágzó Ruandával szemben, vagy éppen az emberi jogokat eltipró és kínzásokkal élő Ruanda ellenpontjaként, utolsó mentsvárként, biztos megélhetést nyújtó, toleráns országgént fellépő Nagy-Britannia.

A brit sajtó keveset foglalkozik a ruandai álláspontokkal, és sokkal többször közül brit kormánypárti, sőt, ellenzéki megszólalásokat, mint ruandai véleményeket. A ruandai ellenzék álláspontja szinte teljesen ismeretlen marad az elemzett források alapján, és bár a vezetés céljait megismerhetjük a brit-ruandai megállapodásból, az ott élő lakosság véleményéről alig hallhatunk. A ruandai megszólalások nagy arányban pozitívan állnak hozzá a kitoloncoláshoz, a britek vitája már sokkal polarizáltabbnak hat.

Szintén kevés szó esik olyan fontos gyakorlati elemekről, mint például, hogy pontosan hogyan zajlana a relokáció a repülőgép felszállása után: alig ejtenek szót a szálláshelyről, az integrációról, illetve, hogy a 120 millió fontos támogatás milyen formában jelenne meg a menekültek életében, valamint, hogy annak a már elköltött részét mire fordították.

A magyar nézőpontok

Jobboldal

A **Mandiner** beszámolt a terv megszületéséről, kiemelve a növekvő migrációs nyomást és a ruandai kormányzati álláspontot is. Boris Johnstontól idéztek, aki a menekültek ügyvédeit „politikai motivációktól vezérelt jogászok félelmetes hadának” tartotta. A hírportál írt a fel nem szállt ruandai járatról, rövid cikkben említette meg a Legfelsőbb Bíróság előzőleg azt engedélyező döntését, és kiemelte az EJEB utolsó pillanatban meghozott döntését. Egy másik cikkben csak a ruandai kapacitásokkal foglalkoztak, Doris Umicyezától, Ruanda igazságügyi minisztériumának főtárgyalójától idézték az adatokat. Újabb Brexitről beszéltek, hiszen a Johnson-kormányzat mérlegelte az EJEB-ből való kilépést.

A sikertelen kitoloncolás után kiemelték a dán példát, ahol a kormány szintén egy Ruandához kapcsolódó deportálást tervezne megvalósítani. A dán politikusok különbséget tettek az afrikai és az európainak titulált ukrán menekültek között. A **Mandiner** külön kiemelte, hogy Dániában a jóléti állam fenntarthatóságát veszélyezteti a menekültek életfeltételeinek biztosítása. Priti Patel csalódottságát, meglepődöttségét és eltökéltségét is megemlézték, és idéztek a menekülteket védő ügyvédektől, akik szerint a kitoloncolandók „jelentős traumákon estek túl, és mentális problémáik vannak”.

Dominic Raab igazságügyi minisztertől idéztek, aki szerint egy júniusban beadott, EJEB-ből való kilépésnek megágyazó törvényjavaslat „egészséges mértékű racionalitást fecskendez a rendszerbe.” A cikk kiemelte, hogy a bűnelkövetők kitoloncolását is megkönnyítené a javaslat, ehhez pedig egy 2012-es példát hoztak, ahol az al-Kaida terrorszervezet vezetőjének kitoloncolását akadályozta meg az EJEB; a britek már ekkor is fontolgatták az egyezményből való kilépést.

Egy másik cikkben más stílusban, viccelődve beszélt az esetről a szerkesztő: Steve Buscemittől idézett és „migránsjáratnak” hívta a Ruandába tartó repülőt. Megemléztette az anglikán egyház deportálás-ellenes nézőpontját, és megkérdőjelezte az Egyesült Királyság szuverenitását.

Ruanda több tízezer fős befogadóképességéről biztosították az olvasókat, illetve megemlézték, hogy az ENSZ Menekültügyi Főbiztosa és más jogvédő szervezetek is tiltakoztak a terv ellen. Írtak az illegális bevándorlók szankcionálásának szigorításairól, elenyésző számként mutatták be azt az évi 100 deportálandó embert, akik csupán az illegális bevándorlók 0,5%-át képviselik. Az újság Yolande Makolot, a ruandai kormányzóvivőt idézi: „nem hagyjuk magunkat eltántorítani ezektől a fejleményektől. Ruanda készen áll a migránsok fogadására, amikor megérkeznek, s készen állunk biztonságot, illetve lehetőségeket nyújtani nekik.”

A **Magyar Nemzet** szintén írt a költséges, de meghíúsult repülőútról, és beszámolt

A Mandiner külön kiemelte, hogy Dániában a jóléti állam fenntarthatóságát veszélyezteti a menekültek életfeltételeinek biztosítása.

a ruandai és brit vezetés eltökélttségéről. Megemlítette, hogy máshol is előfordul az illegális bevándorlók áttelepítése, például Izraelben és Ausztráliában, illetve, hogy a briteknek más alternatívái is voltak (Albánia és Ghána). A cikk kiemelte, hogy az 1994-es népirtás óta Nagy-Britannia rendkívüli szerepet játszott az államszervezésben és a gazdasági helyreállításban. 2022-ben rekordmennyiségű átkelőről írtak, és a legutóbbi halálos balesetekről is beszámoltak.

A Legfelsőbb Bíróság decemberi döntése után jogszerű áttelepítésről írtak, illetve kiemelték a jogvédők álláspontját, akik „többek között azzal érvelt[ek], hogy Ruandában egy olyan önkényuralmi rendszer van hatalmon, amely nem riad vissza a kínzástól, vagy a gyilkosságtól sem.” Beszámoltak az intézkedéseket ellenzőkről, tízezres ruandai kapacitásokat említettek meg, és kiemelték, hogy a Migration Observatory szerint a terv nem lesz hatékony.

A britek mint példamutatók kerültek középpontba egy másik cikkben: az újság paradigmaváltásról tett említést, és beszámolt a német vezetés britekéhez hasonló terveiről, amely a németek szerint sokkal humánusabb lenne, mint a Johnson-féle együttműködés. Szóba került Dánia példája és az EU külső határainak megerősítése is. A brit fél részéről 140 millió fontos támogatásról tettek említést.

A **Pesti Srácok** beszámolt a Mi Hazánk Mozgalom elnöke, Toroczkai László sajtótájékoztatójáról, ahol a politikus programként beszélt a Ruandába való deportálásról mint kitoloncolást helyettesítő módszerről. Az interjúban Toroczkai Boris Johnson intézkedésére példaként tekintett, sürgette a magyarok EJEB-ből való távozását, a kitoloncolást egyszerű taxiztatásnak titulálta, és bevándorlás címszó alatt Magyarországra való „betörésről” beszélt. A pártelnök saját elképzelése szerint kitoloncolás előtt munkatáborokba küldené az illegális bevándorlókat, elkobozná értékeiket, és Ruandába deportálná őket. A Pesti Srácok rövid cikket közölt a brit Legfelsőbb Bíróság decemberi döntéséről. Az híroldal a vezetésre hivatkozva megjegyezte, hogy Ruanda akár több tízezer embert is képes lenne elszállásolni.

A **888.hu** kiemelte, hogy a brit vezetés legfőbb célja az illegális migráció korlátozása, illetve a bűnbandák tevékenységeinek megállítás. Emberjogi aktivisták sorozatos vereségéről beszéltek, és szintén hangsúlyozták, hogy az EJEB beleszólt a két nemzet közötti megállapodásba, ráadásul az utolsó pillanatban. Pontos adatokat nem közöltek, az illegális bevándorlóknál csupán a „rengeteg” mennyiségi jelzőt használták. Külön cikk született azokról a ruandai menekültekről, akik transzmeműnek vallják magukat, és akiket ezért a brit kormány nem toloncol ki. A cikk szerzője a következőképpen fogalmaz: „Kiváló húzás, innentől minden ruandai transzmemű lesz, mire partot ér. Sőt, egyszeri muciológus ez alapján akár azt is gondolhatja majd, hogy Ruandában csak transzmeműek élnek. Rendkívüli gender-tanulmányok szülehetnek majd.”

Baloldal

A **168 óra** kattintásvadász címevel próbálta bevonni az olvasókat: „Ebbe az országba deportálja Boris Johnson a menekülteket”, „Kiakadt az ENSZ a menekültek Ruandába toloncolásán” és „Ez az ország befogadna egy csomó menekültet”.

Többszörösen visszatérő téma, hogy a britek intézkedése főleg az emberkereskedelem korlátozását célozta meg, illetve itt is szó esett a hamarosan megdőlő rekordról illegális migránsok terén. Könyörületességre és szolidaritásra ösztönző idézet osztottak meg egy ENSZ-képviselőtől, és megemlítették, hogy Ruanda felkészült azokra, akik ténylegesen védelemre szorulnak. A decemberi döntés kapcsán, melyben törvényesnek nyilvánították a deportálást, szintén több tízezres ruandai kapacitásokról beszéltek.

A **Népszava** erősen túlozva írt a helyzetről: a „Kivágta a biztosítékot Boris Johnson terve, nehezen fog menni a ruandai „áttelepítés” címmel megjelent cikkben a helyzet rövid ismertetése után arról írtak, kik és miért ellenezték az intézkedést. Beszámoltak a ruandai állapotokról, illetve az ottani emberi jogok hiányáról. Nem esett szó a Nagy-Britanniába illegálisan bevándorlók növekvő számáról, viszont beszéltek a támogatások és az intézkedések költségeiről, illetve a két ország közti távolságról. A szerkesztő „120 millió fontos kézfogásnak” nevezte Priti Patel és Vincent Biruta képét, és a deportálás utáni szálláshelyet pedig „internálótáboroknak” bélyegezte.

A **444.hu** a terv bejelentésekor külön cikkben számolt be az ENSZ álláspontjáról. A híroldal írt arról, hogy az emberjogi szervezetek által benyújtott fellebbezést elutasították Londonban, ezzel engedélyezve a júniusi deportálást. Ruanda kapacitását nyáron még több tízezresnek gondolták, ezt Doris Umicyezától, az ország igazságügyi minisztériumának főtárgyalójától idézték. A cikk kiemelte, hogy az intézkedések legfőbb célja a menekültek illegális migrációtól való elriasztása. A BBC-re reflektálva beszéltek egy 12 hónapos tervről, melynek keretein belül a brit vezetés nyomkövetőkkel látná el az illegális bevándorlókat, itt kiemelt szerepet élveznének azok, akiket Ruandába telepítenének át.

A hírportál más cikkei szerint a britek „felsültek”, és egyenesen az „európai felelősségvárítás iskolapéldájának” nevezte az intézkedéseket. A 444.hu beszélt arról is, hogy Ruanda mégsem tud annyi embert fogadni, mint ahogyan azt előzőleg megtárgyalták, felsorolta a felmerülő aggályokat, és szintén megemlítette a dán példát. Decemberben írtak a Legfelsőbb Bíróság döntéséről, ahol törvényesnek nyilvánították a ruandai tervet, és említést tettek a rekordmennyiségű bevándorlóról is.

Centrum

A **24.hu** pontos adatokkal mutatta be a helyzetet, felsorolták azokat a fontosabb közéleti szereplőket, akik ellenezték a deportálást, és hosszan írtak a népi társaság óta főleg brit segítséggel végbement fejlesztésekről. Decemberben az újság több tízezres ruandai kapacitásokról számolt be, beszéltek a menekültügyi kérelmi eljárásról, és arról, hogy az emberjogi szervezetek érvelése szerint a ruandai kormány képes kínzást bevetni és gyilkolni is.

A **Telex** beszélt a költségekről és az illegális bevándorlók számának növekedéséről. Bemutatta, hogy a La Manche csatornán való átkelés miért veszélyes, illetve, hogy milyen emberi jogi aggályok lehetnek jelen Ruandában. Kitért arra is, hogy a bevándorlók honnan származnak, és milyen okai vannak az útra kelésnek.

Beszéltek a brit ellenzék teóriájáról is, mely szerint Johnson a terv bejelentését direkt a partygate botrányhoz időzítette. Decemberben a Legfelsőbb Bíróság döntéséről is írtak, az intézmény törvényesnek ítélte a deportálást. A bíró megkérte a Belügyminisztériumot, hogy részletesen vizsgálják meg a deportálandó személyek körülményeit és hátterét. Saját elmondása alapján a ruandai terv „összeegyeztethető a menekültügyi egyezményvel.”

A **hvg.hu** beszámolt a helyzet jogi hátteréről, illetve a repülőút utolsó pillanatában történt leállításáról. A kitoloncolandó bevándorlókat gazdasági menekülteknek nevezte, és hangsúlyozta, hogy elsősorban férfiakat érintene az intézkedés. Megemlítettek egy tengeri átkeléshez köthető tragédiát, és beszéltek Johnson elhúzódo botrányáról, szintén kiemelve a brit ellenzék teóriáját. Esetleges országokat mint alternatívákat soroltak fel, melyeket a brit vezetés is figyelembe vett. Megemlítették, hogy Johnsonék kezdetben aggódtak az ruandai emberi jogi aggályok miatt, mégis ez lett a végső döntés.

Összegezve, a magyar sajtó talán túl keveset beszél az esetről, pedig minden oldal tudna tanulságokat levonni, és az beleillene a politikai retorikájukba, migrációról alkotott véleményükbe.

A magyar média sokszor érzékelhetően nincsen tisztában az eseményekkel, és szeretné két-három cikkben összefoglalni a komplex folyamatokat. Az adatok több esetben is hibásak, vagy nem közlik a részleteket, ez előfordul a támogatás összegénél, az illegális migránsok számánál és a ruandai kapacitásoknál is. Több esetben is komolytalan, témához nem illő eszközöket vetettek be az újságírók. Bár a 168 óra, a Pesti Srácok és a Magyar Nemzet is szó szerint ugyanazt a cikket közölte le december 19-én, egyedül a Magyar Nemzet tett a 3 forrás közül említést arról, hogy az elutasított fellebbezést emberek kínzásának gyanúja okán nyújtották be. Több forrás egyáltalán nem foglalkozott a témával a júniusi események óta.

Konklúzió

A 2022-es év második felében a brit belpolitikában viszonylagos instabilitás volt jelen, ahol a kormányzati pozíciószerezés és annak elvesztése is teljesen általánossá vált. Itt kiemelkedik a mindenkori belügyminiszter szerepe, hiszen a megállapodásban ő játssza egyik legkiemelkedőbb szerepet. A nyári-őszi belpolitikai események is hozzájárulhattak ahhoz, hogy a terv vitatott és népszerűtlen legyen a sajtóban. A két tábor között nőtt a feszültség, a tervet ellenző felszólalók pedig egyre nagyobb hallgatóságra találtak, 2023 elején már a Konzervatív Párt oldaláról is egyre több kétség merült fel.

A sajtóban gyakrabban koncentráltak a belpolitikai, ellenzék-kormánypárt közti harcra, mint a külpolitikai szempontokra. Ehhez előszeretettel használtak olyan párton belüli, minisztériumokból származó forrásokat, akik inkább az egymás elleni uszítást szorgalmazták, és nem a konszolidációt. Sok esetben leegyszerűsített jellemzés jelent meg Nagy-Britannia, az EJEB és Ruanda esetében is. Az egymásra való mutogatás, a „whataboutism”, a múltbeli érdemek és kudarcok felemlegetése is

általános volt, emellett a felek a viták során Izraelt, Dániát, az EU-t és Ausztráliát is előszeretettel húzták be érvelésükbe.

Az illegális bevándorlók fokozott jelenléte és az EJEB intézkedése által felvetett kérdések bár kellene, de mégsem szorgalmazták a belpolitikai szereplők összetartását, így amíg nincsen közös megoldás és kompromisszumképes tárgyalópartner egyik oldalon sem, a problémák hatványozottan lesznek jelen: nemcsak a két párt között, de a Konzervatív Párton belül is folyamatossá vált a vita.

A brit kormányzat bár motiváltan közelítette meg a helyzetet, a hivatalos kormányzati információs oldalon Ruandáról már más szemszögből írnak azoknak a brit lakosoknak, akik csak ideiglenesen tartózkodnának az országban: az egészségügyi ellátás szintje alacsonyabb, mint az Egyesült Királyságban, súlyosabb probléma esetén pedig egyenesen más országokba irányítják az embert. A keleti határmenti területekkel kapcsolatban instabil helyzetről számoltak be, ahol halálos fegyveres összecsapások is zajlottak. Az esetleges terrortámadások célpontjai akár turistalátványosságok is lehetnek, az 1994-es népirtás emlékművei pedig kiemelt szerepben vannak.

A megvalósuláson nem segített az sem, hogy a relokációt nem előzte meg brit-ruandai precedens, és hogy keresve is alig találni az elemzett forrásokban kifejtett, komplex ruandai álláspontokat és helyszíni tudósításokat, így sem a britek, sem a Nagy-Britanniában élő, deportálásra kényszerítettek nem tudják megismerni a valódi ruandai körülményeket. A terrorizmus emlegetése, a veszélyes, elmaradott térségekként bemutatott anyaországok és Ruanda erőszakos cselekményekkel való meggyanúsítása inkább szolgálta az olvasók figyelmét, mint hozott valódi eredményt az ügyben.

A jobboldali sajtó, a ruandai és a brit vezetés is bizonyítani szeretne volna, hogy Ruanda biztonságos, hiszen brit fejlesztések mentek végbe, az elmúlt években hosszú távú együttműködéseknek lehettünk tanúi, illetve a terv megkötésének időszakában is nagy számban voltak jelen menedékkérők. A baloldal sok esetben egyéni életutakkal próbálta bemutatni a deportálás, és általánosságban véve az illegális migráció emberi, vagy éppen embertelen körülményeit, a centrummal együtt pedig részletesebben beszámoltak az emberi jogi aggályokról, és a nem kormányzati, nem belpolitikához köthető személyek álláspontjáról is. A baloldali sajtóban több esetben is háttérbe szorult a britek helyzete, és csak a cikkek végén közöltek adatokat az illegális migránsok növekvő számáról, vagy éppen a kormányzati kiadások összegéről, ellentétben a jobboldallal, ahol általában másodlagosak voltak az emberi jogi kérdések, és elsőként gyakran a növekvő migrációs nyomás került megemlítésre. A biztonságiasítás mindkét oldalnál jelentős, de míg a jobboldal inkább nemzeti szempontokat vett figyelembe, a baloldal és a centrum is koncentrált a nemzetbiztonsági körülmények mellett a menekültek életére is. Bár a baloldal és a civil, nem kormányzati szervezetek rendszeresen támadták az elmúlt hónapokban a ruandai tervet, nem mutattak fel érdemi alternatívát a fennálló migrációs helyzet megoldására.

A sajtóban gyakrabban koncentráltak a belpolitikai, ellenzék-kormánypárt közti harcra, mint a külpolitikai szempontokra.

Ruanda bár együttműködik az Egyesült Királysággal, közel egy évvel az együttműködés bejelentése után is távolinak, elérhetetlennek tűnt a sajtóból. Hírnevét nem segítette, hogy a népirtás köztöszóként társult hozzá, a deportálás pedig szintén erőteljes negatív konnotációval rendelkezik.

A terv bejelentése és a 2023 eleje között eltelt közel egy évben az oldalak ugyanazokon érveket soroltak fel. A brit kormány eltökélt, és mindent képes lenne megtenni a terv megvalósításának érdekében, hogy letörje az emberkereskedők fokozott jelenlétét. A ruandai vezetés minden alaptalannak titulált vádat elutasított, és örömmel fogadná a menekülteket, ahogyan ezt a múltban is tette. A jogvédő civil szervezetek szerint embertelen, erkölcsstelen együttműködésről van szó, őket több esetben is a Labour (Munkáspárt) karolta fel. A Ruandát támadók véres eseményeket emlegetnek, őket az országot védők tudatlannak, műveletlennek, akár rasszistának és xenofóbnak nevezve hatalmas, igazolt fejlődésekről beszéltek.

A tabloidizáció az elemzett cikkekben erőteljes volt, komoly témáknál, halálos áldozatokat követelő tragédiáknál, emberi jogok megsértésénél is előszeretettel használták a szenzációhajhászás különböző eszközeit. Anonim források, kontextusból kiragadott idézetek is több oldalon megjelentek. A lényeg általánosságban minden cikkben benne van a megfelelő adatokkal, de a megfogalmazással, stílussal, a cikkek felépítésével és képválasztással alapjaiban torzítják és alakítják a mondanivalót. A sajtótermékek többször is kivonulnának az események mögül, így a hírekben megjelent kitoloncolandó személyek sok esetben elvesztették emberi mivoltukat: az egyéni életutak, megrázó körülmények, a kizsákmányolás másodlagos lett, vagy csak szenzáció miatt maradt lényeges. A baloldal, a centrum és a jobboldal is készített interjúkat, feltáró anyagokat a deportálandó menekültekről és helyzetükről, ám az elemzett források alapján a pénzösszegek (melyek az adókat, támogatásokat, brit kiadásokat, Ruanda gazdasági fejlettségét és a lemondott járat okozta károkat jelentik), és az egyszerű jobboldal-baloldal, illetve a kormányzati-nem kormányzati oldalak közti ideológiai viták és érdekek még mindig jobban irányítják a folyamatokat, mint azok a menekültek, akik a kitoloncolásra várnak.

Sokkal komplexebb problémáról van szó, mint ahogyan azt többen beállítják, hiszen nemcsak két országról beszélünk a brit-ruandai megállapodásban, de legalább egy tucatról: tranzitországokról, az anyaországokról, illetve a többi európai országról, melyek lehet, hogy a brit deportálások megvalósulásával nagyobb figyelmet kapnak a célországot kereső menekültek körében. Nagy-Britannia bizonyos értelemben a mainstream és a globalizáció ellenpontjaként kíván fellépni, a megállapodás pedig főleg azért okoz ekkora feszültséget a sajtóban, mert eddig vagy nem ismert az olvasóközönség ilyen jellegű intézkedéseket, vagy csak negatív elemeket kapcsol a deportálás, kitoloncolás szavakhoz, illetve magához Ruandához. A ruandai terv egyelőre nem egy valós megoldás a menekültügyi válságra, hanem egy határozott kiállás az illegális migráció ellen, és ahogyan több forrás is írja: elrettentés. A deportálandó személyek száma elenyészőnek, szimbolikusan hat, a terv eredménye és sikeressége még várat magára, mégis, még megvalósulása előtt is szélsőséges nézeteknek, botrányoknak és nem várt felszólalásoknak lehettünk tanúi. ☀

Források és elemzett sajtómegjelenések

- <https://www.allsides.com/blog/update-allsides-media-bias-chart-version-71>
- <https://adfontesmedia.com/interactive-media-bias-chart/>
- <https://yougov.co.uk/topics/politics/articles-reports/2017/03/07/how-left-or-right-wing-are-uks-newspapers>

Brit sajtó

- <https://www.gov.uk/guidance/living-in-rwanda>
- <https://www.gov.uk/government/news/world-first-partnership-to-tackle-global-migration-crisis>
- <https://www.gov.uk/government/news/home-secretary-meeting-with-rwandan-minister-dr-vincent-biruta>
- <https://www.gov.uk/government/news/first-migrants-set-for-rwanda-to-be-given-final-notice>
- <https://www.gov.uk/guidance/risks-of-illegal-migration-to-the-uk>
- <https://www.gov.uk/foreign-travel-advice/rwanda/safety-and-security>
- <https://www.telegraph.co.uk/politics/2022/06/10/priti-patel-wins-legal-battle-rwanda-migrants-plan/>
- <https://www.telegraph.co.uk/news/2022/06/12/rwanda-ready-do-duty-migrants/>
- <https://www.telegraph.co.uk/politics/2022/06/14/rwanda-deportation-flight-blocked-european-judges/>
- <https://www.telegraph.co.uk/politics/2022/06/15/rwanda-asylum-seekers-flight-plan-deportation-echr-britain-uk/>
- <https://www.telegraph.co.uk/politics/2022/07/11/first-rwanda-deportation-flights-could-delayed-october/>
- <https://www.telegraph.co.uk/news/2022/07/19/rwanda-initially-excluded-migrant-scheme-human-rights-grounds/>
- <https://www.telegraph.co.uk/politics/2022/07/22/rwanda-can-hold-just-200-channel-migrants-cant-stop-returning/>
- <https://www.telegraph.co.uk/politics/2022/12/14/rwanda-migrant-plan-european-court-human-rights-channel-crisis/>
- <https://www.telegraph.co.uk/politics/2022/12/19/strikes-latest-news-rishi-sunak-ambulance-nurses-rwanda-braverman/>
- <https://www.express.co.uk/news/uk/1623782/high-court-judge-rules-rwanda-deportation-flight-migrants-priti-patel-home-office>
- <https://www.express.co.uk/news/uk/1625153/asylum-seekers-sent-Rwanda-evg>
- <https://www.express.co.uk/news/politics/1625572/Rwanda-flight-deportation-Boris-Johnson-migrant-crisis-English-Channel>
- <https://www.express.co.uk/news/uk/1625686/Priti-patel-rwanda-european-court-of-human-rights-gb-news-conservative-minister-vn>
- <https://www.express.co.uk/news/politics/1624269/eu-plan-send-migrants-rwanda-before-uk-evg>
- <https://www.express.co.uk/news/uk/1627733/Channel-migrants-boats-English-Channel-Ministry-of-Defence-Rwanda-scheme-immigration>
- <https://www.express.co.uk/news/uk/1664577/priti-patel-rwanda-flights-channel-crossings-immigration-uk>
- <https://www.express.co.uk/news/politics/1712187/rwanda-migrant-plan-uk-lawful-europe-courts>
- <https://www.express.co.uk/news/politics/1726273/migrants-crisis-families-young-children-deportation-rwanda-robert-jenrick>
- <https://www.express.co.uk/news/politics/1731334/boris-johnson-labour-channel-migrant-crossings-rwanda-suella-braverman>
- <https://www.mirror.co.uk/news/politics/rwanda-take-hundreds-refugees-despite-27018542>
- <https://www.mirror.co.uk/news/politics/rwanda-asylum-seeker-flight-cost-27234328>
- <https://www.mirror.co.uk/news/politics/breaking-controversial-rwanda-flight-cancelled-27235361>
- <https://www.mirror.co.uk/news/uk-news/asylum-seekers-facing-deportation-rwanda-27240692>
- <https://www.mirror.co.uk/news/politics/uk-given-rwanda-entire-120m-27313431>
- <https://www.mirror.co.uk/news/politics/no-evidence-tory-plan-ship-27506011>
- <https://www.mirror.co.uk/news/politics/priti-patels-rwanda-deportation-plan-27639368>
- <https://www.mirror.co.uk/news/politics/refugees-terrified-patels-rwanda-flights-27900662>
- <https://www.mirror.co.uk/news/politics/airline-hired-deport-asylum-seekers-28298509>
- <https://www.mirror.co.uk/news/politics/top-tory-admits-divisive-rwanda-29200951>
- <https://www.theguardian.com/uk-news/2022/apr/14/rwanda-asylum-plan-who-does-it-target-and-is-it-going-to-happen>

- <https://www.theguardian.com/uk-news/2022/apr/15/un-refugee-agency-condemns-johnsons-rwanda-asylum-plan>
- <https://www.theguardian.com/politics/2022/apr/16/priti-patel-home-office-mutiny-rwanda-asylum-plan>
- <https://www.theguardian.com/uk-news/2022/apr/17/home-office-chief-doubts-sending-asylum-seekers-to-rwanda-will-be-a-deterrent>
- <https://www.theguardian.com/world/2022/may/16/rwanda-president-suggests-uk-extradite-genocide-suspect-asylum-deal-paul-kagame>
- <https://www.theguardian.com/world/2022/jun/05/uk-accused-of-attempting-to-deport-children-to-rwanda>
- <https://www.theguardian.com/uk-news/2022/jun/14/european-court-human-right-makes-11th-hour-intervention-in-rwanda-asylum-seeker-plan>
- <https://www.theguardian.com/world/2022/jun/17/rwanda-portrayal-uk-asylum-seekers-deportation>
- <https://www.theguardian.com/uk-news/2022/sep/04/rwanda-asylum-seekers-uk-living-in-fear>
- <https://www.theguardian.com/australia-news/2022/oct/04/uk-taps-alexander-downer-for-independent-oversight-of-asylum-seeker-deportation-plan>
- <https://www.theguardian.com/world/2022/oct/18/tamil-refugees-on-chagos-islands-fear-deportation-under-rwanda-type-plan>
- <https://www.theguardian.com/uk-news/2022/oct/21/airline-hired-uk-rwanda-deportations-pulls-out-privilege-style>
- <https://www.theguardian.com/politics/2022/dec/18/i-am-very-scared-refugees-await-judgment-on-uks-rwanda-policy>
- <https://www.theguardian.com/uk-news/2022/dec/19/asylum-seekers-rwanda-uk-plan-legal-high-court>
- <https://www.theguardian.com/world/2023/jan/25/nearly-half-asylum-seekers-facing-removal-rwanda-married>
- <https://www.bbc.com/news/uk-politics-61110237>
- <https://www.bbc.com/news/world-africa-61111915>
- <https://www.bbc.com/gahuza/amakuru-61186313>
- <https://www.bbc.com/news/uk-61447106>
- <https://www.bbc.com/gahuza/amakuru-61504630>
- <https://www.bbc.com/news/world-africa-61496397>
- <https://www.bbc.com/news/uk-61758828>
- <https://www.bbc.com/news/uk-61808120>
- <https://www.bbc.com/news/world-61882542>
- <https://www.bbc.com/news/uk-62566194>
- <https://www.bbc.com/news/uk-64024461>
- <https://www.bbc.com/news/explainers-61782866>
- <https://www.reuters.com/world/uk/archbishop-canterbury-condemns-britains-rwanda-asylum-plan-2022-04-17/>
- <https://www.reuters.com/world/uk-officials-warned-government-not-pursue-rwanda-deportation-plan-court-hears-2022-07-19/>
- <https://www.reuters.com/world/uk/echr-confirms-order-stop-deportation-migrant-uk-rwanda-2022-06-14/>
- <https://www.reuters.com/world/uk/echr-issues-order-stop-uk-deportation-one-migrant-rwanda-uk-charity-2022-06-14/>
- <https://www.reuters.com/world/uk/uks-plan-send-migrants-rwanda-unsafe-court-told-2022-06-10/>
- <https://www.reuters.com/world/uk/uk-pushes-ahead-with-rwanda-migrant-scheme-small-boats-keep-coming-2022-08-15/>
- <https://www.reuters.com/world/hostel-rwanda-uk-asylum-seekers-prepares-take-children-2022-06-24/>
- <https://www.reuters.com/world/uk/uks-rwanda-deportation-plan-is-lawful-court-rules-2022-12-19/>
- <https://www.reuters.com/article/britain-immigration-rwanda-court-idAFL8N34134K>

Magyar sajtó

- https://mandiner.hu/cikk/20220414_boris_johnson_kozep_afrikaba_telepitene_at_az_illegalis_hataratlepoket
- https://precedens.mandiner.hu/cikk/20220526_illegalis_migracio_egyedul_kiralysag_ruanda
- https://mandiner.hu/cikk/20220612_migracio_ruanda_migransok_nagy_britannia
- https://mandiner.hu/cikk/20220613_kulfold_nagy_britannia_ruanda_migrans_kitoloncolas_fellebbezes_elutasitas
- https://mandiner.hu/cikk/20220615_ruanda_nagy_britannia_migracio_kulfold

- https://precedens.mandiner.hu/cikk/20220615_ejeb_egyessult_kiralysag_migracio_ruanda_repulogep
- https://precedens.mandiner.hu/cikk/20220617_brexit_uk_ruanda_migracio_menekultugy_la_manche
- https://precedens.mandiner.hu/cikk/20220623_brexit_alapjogok_ejeb_igazsagugy_ruanda_uk
- https://mandiner.hu/cikk/20220819_kulfold_ukrajna_dania_menekultvalsag_ruanda
- <https://magyarnemzet.hu/kulfold/2022/04/ruandaba-kuldene-az-illegalis-migransokat-nagy-britannia>
- <https://magyarnemzet.hu/kulfold/2022/06/meghiusult-london-kitoloncolasi-terve>
- <https://magyarnemzet.hu/kulfold/2022/12/ruandaba-telepithetik-at-a-brit-hatart-illegalisan-atlepek>
- <https://magyarnemzet.hu/kulfold/2023/02/paradigmavaltas-berlinben-afrikaba-kuldenek-a-bevadorlokat>
- <https://pestisracok.hu/a-mi-hazank-ruandaba-deportalna-az-illegalis-bevadorlokat-vagy-kofejtoben-dolgoztatna-oket-ps-video/>
- <https://pestisracok.hu/engedelyezte-a-londoni-felsobirosag-a-brit-hatart-illegalisan-atlepek-atlepitese-ruandaba/>
- <https://888.hu/feher-ferfi/nem-kuldik-vissza-az-illegalis-migransokat-ha-transzmemunek-valljak-magukat-4365357/>
- <https://888.hu/amerika-london-parizs/a-britek-ruandaba-tonloncoljak-a-menekulteket-4369890/>
- <https://888.hu/amerika-london-parizs/az-eb-megakadalyozta-a-menekultek-ruandaba-tonloncolast-4370109/>
- <https://168.hu/kulfold/ebbe-az-orszagba-deportalja-boris-johnson-a-menekulteket-232337>
- <https://168.hu/kulfold/hatarozottan-ellenzi-az-enz-hogy-ruandaba-szallitsak-az-illegalis-hataratlepek-232371>
- <https://168.hu/kulfold/ez-az-orszag-befogadna-egy-csomo-menekultet-nagy-britanniabol-237572>
- <https://168.hu/kulfold/engedelyezte-a-londoni-felsobirosag-a-brit-hatart-illegalisan-atlepek-atlepitese-ruandaba-250165>
- <https://444.hu/2022/04/16/enz-serti-a-nemzetkozi-jogot-hogy-a-brit-kormany-ruandaba-kuldene-az-illegalis-hataratlepek>
- <https://444.hu/2022/06/12/ruanda-kesz-tobb-tizezer-embert-atvenni-nagy-britanniabol>
- <https://444.hu/2022/06/13/dontott-a-londoni-birosag-kitoloncoljak-a-menedekkeroket-ruandaba>
- <https://444.hu/2022/06/18/nyomkovetot-tennenek-a-menedekkerok-egy-reszere-nagy-britanniaban>
- <https://444.hu/2022/07/25/a-menedekkerok-ruandaba-deportalasa-az-europai-felelossegharitas-iskolapeldaja>
- <https://444.hu/2022/09/09/miutan-a-britek-felsultek-most-dania-szallitana-menekulteket-ruandaba>
- <https://444.hu/2022/12/19/a-londoni-legfelsobb-birosag-felol-nyugodtan-lehet-afrikaba-deportalni-a-menekulteket>
- https://nepszava.hu/3153743_kivagta-a-biztositeket-boris-johnson-terve-nehezen-fog-menni-a-ruandai-atlepitese
- https://nepszava.hu/3160476_egyessult-kiralysag-ruanda-illegalis-bevadorlas
- <https://24.hu/kulfold/2022/04/14/nagy-britannia-illegalis-bevadorlok-ruanda/>
- <https://24.hu/kulfold/2022/06/16/illegalis-migracio-london-ruanda-projekt-kitoloncolas/>
- <https://24.hu/kulfold/2022/12/19/nagy-britannia-illegalis-bevadorlok-migransok-ruanda-kitepitese/>
- <https://telex.hu/kulfold/2022/04/14/kulfold-boris-johnson-egyessult-kiralysag-nagy-britannia-ruanda-illegalis-bevadorlas>
- <https://telex.hu/kulfold/2022/05/10/elkezdi-az-illegalis-bevadorlok-ruandaba-telepitese-a-brit-kormany>
- <https://telex.hu/kulfold/2022/12/19/ruanda-kitoloncolas>
- https://hvg.hu/vilag/20220414_NagyBritannia_Ruandaba_telepitene_menedekkeroket
- https://hvg.hu/vilag/20220615_ruanda_anglia_kitoloncolas_menekult

A szerzőről

BA nemzetközi tanulmányok szakos hallgató, PTE BTK Politikatudományi és Nemzetközi Tanulmányok Tanszék

About the Author

BA major International Studies, University of Pécs, Faculty of Humanities and Social Sciences, Department of Political Science and International Studies

annaviragh1227@gmail.com

English Abstract

The reception of the Rwanda Asylum Plan in the British and Hungarian press

On 14 April 2022, UK and Rwandan leaders signed the UK and Rwanda Migration and Economic Development Partnership, which aims to relocate a proportion of illegal migrants arriving in the UK through the Channel to Rwanda, so that the asylum claim process can continue there. According to the British leadership, the plan is being set up because of years of mounting migration pressure. Although the process is still in its experimental phase, the adjective “controversial” has been associated with the plan in British and Rwandan domestic politics and media almost from day one. The current press analysis processes the events, the legal, political and economic developments related to the plan, the opinions of various online right- and left-wing media outlets in the UK and Hungary, the ways and means of approaching the plan, the sources they use and cite, and compares the complexity, accuracy, credibility and bias of the articles. Events are tracked through articles written between April 2022 and February 2023, the genre of these articles being largely news, reports and news summaries. To determine the political orientation of UK news portals, we have used tables from Ad Fontes Media and AllSides, as well as statistics from YouGov.